

La formació a Esade i la dimensió espiritual, en el marc de la seva missió institucional

Preàmbul	El compromís de la missió i la raó de ser d'Esade	La formació científica, professional, social i humana de les persones
P.3	P.5	P.6
La formació humana i la dimensió espiritual	Les tradicions religioses a Esade	Esade, un espai plural i obert a la dimensió espiritual
P.7	P.8	P.9

Preàmbul

1

“Esade és una institució acadèmica universitària independent, d’inspiració cristiana, sense finalitat de lucre, creada el 1958 a Barcelona per iniciativa d’un grup d’empresaris i de la Companyia de Jesús.” Des de la seva fundació, la proposta formativa d’Esade ha considerat la persona humana des d’una perspectiva integral (holística). En el seu origen, amb una formulació cristiana.

2

Posteriorment, considerant el context social i la gran pluralitat existent al seu interior, se’n va reformular l’orientació inicial per convertir Esade en un projecte acadèmic ben definit i compartit, en el qual persones diferents –cristians, creients d’altres confessions religioses i no creients amb posicionaments vitals diversos– poguessin contribuir, de forma plural i en peu d’igualtat, “en un context de diàleg intercultural”.

3

Aquest projecte exigeix una antropologia compartida, que atribueix a la persona la capacitat de desenvolupar la seva “qualitat humana”. Una qualitat que es pot considerar vinculada a una dimensió “espiritual” o interior de la persona, i que pot ser entesa raonablement amb una vinculació a la transcendència o sense ella.

4

Actualment, aquesta és una qüestió que convé abordar explícitament, per diversos motius, que fan necessari un posicionament institucional sobre aquest punt.

5

El fet espiritual, especialment en les formulacions religioses, és una dada de l’experiència de molts milions de persones, i un factor que intervé en la configuració de la realitat social, tant a escala local com internacional, i que demana ser tractat de manera explícita per entendre el nostre món i la seva evolució. Forma part de la vocació d’Esade “afavorir el debat, amb informació i propostes sobre els temes rellevants i prioritaris per al futur de la societat”, aquells debats en què es posa en joc el desenvolupament humà de la societat. Des d’aquesta mateixa vocació, Esade ha d’analitzar el fet espiritual, afavorint un debat acadèmic que produeixi un coneixement crític i que contribueixi a la construcció d’una societat més humana, amb unes “cotes més altes de justícia i de llibertat”.

6

L'evolució d'Esade, amb un important procés d'internacionalització, possibilita una pluralitat de creences i de posicionaments vitals cada vegada més gran entre l'alumnat, els antics alumnes, el professorat i el PAS. Aquest fet és un actiu i una oportunitat que ens permet ser un lloc de convivència on es practica una cultura del respecte actiu i el creixement personal compartit, i no la mera tolerància, cosa que entronca amb les arrels mateixes de la institució.

7

La reflexió rigorosa sobre la pedagogia per a adults i la pràctica de la professió, tant en el camp empresarial com en el jurídic, ens confirmen que no és concebible una proposta formativa de qualitat "sense abordar el procés pedagògic des d'una perspectiva global i integral", prenent en consideració les diferents dimensions de la persona i, en definitiva, la formació de la qualitat humana personal, en el seu sentit més ampli.

8

En el tractament d'aquestes qüestions, pel seu caràcter sensible i pel respecte necessari a les creences i a la intimitat de cada persona, Esade no pot improvisar la seva proposta formativa, de manera que esdevé necessària una reflexió prèvia explícita i transparent.

9

El compromís de La missió i la raó de ser d'Esade

El punt de partida d'aquest document és la missió i la raó de ser d'Esade, que el Patronat va aprovar al maig del 2003.

“La missió d'Esade és impulsar la docència i la recerca en els àmbits de la direcció d'empreses i del dret, a fi de contribuir a la formació científica, social i humana de persones que es caracteritzin per un alt nivell de competència professional i per una plena consciència de la seva responsabilitat en el desenvolupament d'una societat que promogui la dignitat de les persones, en el marc de les tradicions humanistes i cristianes, i en un context de diàleg intercultural.”

“Esade, com a institució acadèmica universitària, se sent compromesa amb aquesta raó de ser:

- Formar persones amb el nivell més alt de competència professional possible i amb un clar perfil internacional, conscients de les seves responsabilitats com a ciutadans i com a professionals. Per això, aborda el procés pedagògic des d'una perspectiva global i integral, entès com un servei a les persones i a la societat.
- Crear i difondre coneixement a partir de l'estudi crític del saber existent i d'una recerca d'alt rigor científic i de rellevància nacional i internacional.
- Afavorir el debat, amb informació i propostes sobre aquells temes rellevants i prioritaris per al futur de la societat, per contribuir, des de la seva independència, a la transformació de la societat cap a cotes més altes de justícia i de llibertat.
- Aquest compromís el portarà a terme des dels seus propis valors i manera de ser, uns valors basats en l'humanisme cristià i en altres tradicions culturals que tenen com a element central la promoció de la dignitat de la persona humana. Aquest compromís és fundacional i central, atès que es tracta d'una institució que forma part de la xarxa de centres universitaris de la Companyia de Jesús.
- Per tot això, Esade vol ser una comunitat d'aprenentatge oberta i plural, internacional i intercultural, on persones d'orígens i formes de pensar diferents comparteixin una mateixa raó de ser.”

La formació científica, professional, social i humana de les persones

10

La pròpia redacció de la raó de ser diferencia la formació humana de la formació científica, professional i social. Certament, el procés formatiu és un tot, però se'n poden diferenciar les dimensions específiques.

11

Abans d'abordar el tema central d'aquest document, i com a element de contextualització, convé apuntar la importància de la formació científica i social. La formació científica i professional ajuda les persones i les capacita per adquirir coneixements en profunditat, amb rigor intel·lectual, amb afany investigador, mitjançant el mètode científic i l'anàlisi crítica del saber, i tot això amb vista a formar "persones que es caracteritzin per un alt nivell de competència professional".

12

També a Esade s'ha prestat sempre una atenció especial a la formació social, per orientar una visió compromesa amb el nostre món, sense silenciar la inhumanitat de moltes realitats, i contribuint a la seva transformació. Per això, cal treballar més aquells valors i competències que desenvolupin la vocació de servei de les persones, treballant tant la dimensió intel·lectual com la capacitat de commoció personal davant la realitat dels altres. Es tracta, en definitiva, de formar persones que es caracteritzin "per una plena consciència de la seva responsabilitat en el desenvolupament d'una societat que promogui la dignitat de les persones".

La formació humana i la dimensió espiritual

13

"Esade pretén formar persones amb un alt nivell de competència professional, conscients de les seves responsabilitats com a ciutadans del propi país i del món, sensibles a la solidaritat i a la justícia social i capaces de comprometre's en projectes col·lectius. Per això, vol fomentar la "qualitat humana": una combinació de coneixement, criteri, equilibri i profunditat que genera persones serenes, coherents, fiables i capaces de viure uns valors fonamentals." La formació humana, entesa d'aquesta manera, és una base sòlida que fonamenta i dona qualitat tant a la competència professional com al compromís cívic i social.

14

Per abordar el procés pedagògic amb una perspectiva global i integral, té ple sentit una formació ètica, no necessàriament vinculada al reconeixement de la dimensió espiritual ni de la transcendència, que fomenti la qualitat humana i els valors de la ciutadania, el respecte, la solidaritat, l'altruisme i la implicació en causes nobles. Reconeixent tot això, Esade vol oferir també la possibilitat de cultivar la dimensió de la interioritat o "espiritual" de les persones en el seu projecte formatiu.

15

La "dimensió espiritual" de la persona és una expressió que avui es pot entendre de diverses maneres, però que té un nucli acceptat comunament. "Espiritualitat" evoca espontàniament interioritat i autoconeixement. Evoca també descentrament respecte al jo egocèntric, un descentrament que permet l'obertura i l'estima als altres. Aquesta estima porta al compromís amb l'altre, especialment amb el feble i l'exclòs. "Espiritualitat" evoca també integració de les diferents dimensions de l'experiència humana. També significa per a molts obertura a la transcendència i a l'experiència religiosa.

16

En el nivell espiritual de la persona, apareixen les qüestions més profundes sobre el sentit de la vida. Cultivar la dimensió espiritual permet accedir a una experiència vital en la qual la llibertat, la capacitat d'estimar gratuïtament, la solidaritat i el sentit de la justícia adquireixen un relleu especial.

17

La dimensió espiritual de les persones ha estat cultivada expressament per les tradicions religioses, que d'aquesta manera han fet una gran aportació a la humanització de les societats. En el nostre món, cada vegada més secularitzat i plural, moltes persones de tradició laica estan obertes a la seva dimensió més profunda i la volen cultivar. Per això, la dimensió espiritual es formula i es viu actualment en llenguatges i en comportaments diversos, tant religiosos com no religiosos.

Les tradicions religioses a Esade

18

Una institució com Esade, que pretén formar persones amb qualitat humana, no pot desconèixer l'aportació de les tradicions religioses al creixement i a la maduració de la humanitat, com tampoc la de les tradicions humanistes laiques. Tampoc no pot ignorar els riscos de deshumanització que poden aportar les versions rígides i manipulades d'aquestes tradicions, molt sovint impulsades per interessos que els són aliens.

19

És essencial subratllar, per aclarir aquesta postura institucional, que en plantejar aquesta qüestió el que no es vol és fer proselitisme de cap confessió religiosa. El que es pretén és ajudar a millorar la qualitat de les persones que estudien o treballen a Esade, oferint-los la possibilitat d'expressar-se i oferir canals per dialogar sobre aquestes qüestions i, si volen, conèixer la saviesa i l'experiència de les tradicions religioses acumulada històricament, per treballar així la seva dimensió espiritual o interior.

Esade, un espai plural i obert a la dimensió espiritual

20

Precisament per la nostra manera d'entendre el procés formatiu i pedagògic, que entronca amb la tradició educativa de la Companyia de Jesús, Esade s'ha d'estructurar com un espai plural i obert a la dimensió espiritual, per oferir al seu alumnat, al professorat, al personal d'administració i serveis i als antics alumnes la possibilitat de treballar la dimensió espiritual, i per poder debatre i aprofundir sobre aquestes qüestions.

21

Això vol dir "obertura al pluralisme religiós". Un pluralisme que va més enllà de la "tolerància" i que arriba a ser un "respecte actiu" a les diferents opcions, creients o no creients, d'una tradició o una altra. El pluralisme i el respecte actiu tenen, evidentment, uns límits: l'orientació humanista, el respecte dels drets humans i els documents institucionals d'Esade. Aquests límits han d'evitar posicions fanàtiques o fonamentalistes de qualsevol signe, laic o religiós, en coherència amb els valors i amb la raó de ser d'Esade.

22

En aquest context, reconegudament plural i intercultural, i d'acord amb la seva missió, la raó de ser i els valors propis, Esade es compromet a fomentar la reflexió sobre els grans problemes en què la humanitat es juga el sentit de la vida, promovent amb aquesta finalitat el diàleg sobre la dimensió espiritual i el fet religiós entre cristians, creients d'altres religions i no creients i, finalment, oferint l'espiritualitat que li és més pròpia: la de la Companyia de Jesús.

23

En conclusió, el que es proposa Esade és oferir una formació integral de les persones que pugui desenvolupar la seva qualitat humana. Per tant, en coherència amb el que s'ha dit abans, és necessari que aquesta formació ofereixi la possibilitat de cultivar la dimensió "espiritual" o interior, i que reculli l'aportació de les tradicions humanistes, religioses i laiques. Aquesta oferta, en un context de diàleg intercultural, ha de ser naturalment respectuosa amb les diverses opcions de vida i, per tant, coherent amb la pluralitat i l'obertura que defineixen la convivència a Esade.

Campus Barcelona · Pedralbes

Av. Pedralbes, 60-62
08034 Barcelona
Espanya
Tel.: +34 932 806 162
Fax.: +34 932 048 105

Campus Barcelona · Sant Cugat

Av. de la Torreblanca, 59
08172 Sant Cugat del Vallès (Barcelona)
Espanya
Tel.: +34 932 806 162
Fax.: +34 932 048 105

Campus Madrid

C/ de Valle de la Fuenfria, 3
28034 Fuencarral-El Pardo (Madrid)
Espanya
Tel.: +34 913 597 714
Fax.: +34 917 030 062

www.esade.edu

